การพัฒนารูปแบบกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
A DEVELOPMENT OF AN INTEGRATED GUIDANCE ACTIVITY MODEL TO PROMOTE HAPPY LEARNING AMONG MATHAYOMSUKSA 5 STUDENTS

Received: 28 April 2022
Revised: 23 June 2022
Accepted: 29 June 2022

ฐิติพรรณ ศิริเลิศ[1]*
Thitiphan Siriloed

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนารูปแบบกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และ 2) ทดลองใช้และศึกษาผลการใช้รูปแบบกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มตัวอย่าง 3 ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่กำลังศึกษาภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 ได้มาโดยสุ่มแบบกลุ่ม จำนวน 59 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) รูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 2) แบบประเมิน การเรียนรู้อย่างมีความสุข และ 3) แบบประเมินความพึงพอใจ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบทีแบบอิสระ

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการพัฒนารูปแบบกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีชื่อว่า “รูปแบบ WALK-R” 5 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 สร้างบรรยากาศที่อบอุ่น ขั้นที่ 2 กระตุ้นการคิด ขั้นที่ 3 ใช้กระบวนการเรียนรู้ ขั้นที่ 4 แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน และขั้นที่ 5 สะท้อนคิด และประเมินผล โดยมีผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยภาพรวมมีค่าความเหมาะสมในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.37, S.D. = 0.16) 3) และผลการประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้รูปแบบกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยภาพรวมมีค่าความเหมาะสมในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.41, S.D. = 0.12) 2) กลุ่มทดลองที่ได้รับการพัฒนาด้วยรูปแบบกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีผลการเรียนรู้อย่างมีความสุขหลังทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ได้รับการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดกิจกรรมแนะแนวแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และกลุ่มทดลองมี ความพึงพอใจต่อรูปแบบกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุขอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.36, S.D. = 0.15)

คำสำคัญ: การพัฒนารูปแบบ/ กิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการ/ การเรียนรู้อย่างมีความสุข

[1]ครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเทศบาลวัดกลาง เทศบาลนครขอนแก่น
*E-mail: Belife2519@gmail.com

Abstract

The objectives of this study were: 1) to develop an integrated guidance activity model to promote happy learning among Mathayomsuksa 5 students, and 2) to implement the developed model and study its effects on the students' happy learning. The sample, obtained through cluster sampling method, consisted of 59 students of Mathayomsuksa 5 in the first semester of the academic year of 2021. The research instruments included: 1) the model of integrated guidance activity to promote the students' happy learning and the instruction manual of the model, 2) an assessment form on the students' happy learning, and 3) an assessment form on the students' satisfaction towards the activity. The data were analyzed using means, standard deviations, and t-test independent sample.

The results were as follows: 1) the creation and the development of the integrated guidance activity model to promote happy learning among mathayomsuksa5 students were named "WALK-R Model", which had five procedural steps: step 1 Warmth, step 2 Active thinking, Step 3 Leaning process, step 4: Knowledge sharing, and step 5: Reflection and evaluation. The overall mean score for the suitability aspect of the activity in the model was at the high level ($\overline{X}$ = 4.37, S.D. = 0.16), and the overall mean score for the practicality aspect of the instruction manual of the model was at the high level ($\overline{X}$ = 4.41, S.D. = 0.12). 2) The experimental group had higher learning outcomes statistically after the experiment than the control group, which learned through a normal guiding activity model, at the significant level of .05; and the experimental group's satisfaction on the use of the model was rated at the high level ($\overline{X}$ = 4.36, S.D. = 0.15).

Keywords: Pattern/ Development of integrated guidance activities/ Happy learning

[1] Teacher, Senior Professional Level, Watklang Municipal school, Khon Kaen City Municipalty
[*] E-mail: Belife2519@gmail.com

บทนำ

การเรียนรู้อย่างมีความสุข หรือ Happiness in Learning นับเป็นสภาวการณ์ที่สำคัญอันจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถก้าวไปสู่จุดหมายปลายทางในการเรียนรู้ได้โดยง่ายและยังสามารถมองเห็นคุณค่า สามารถนำสิ่งที่เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ แม้ว่าครูผู้สอนจะดำเนินการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนก็ตาม แต่มวลประสบการณ์ตลอดจนยุทธวิธีต่าง ๆ ที่จะนำเสนอสู่ผู้เรียนก็ควรจะเป็นไปตามความพึงพอใจของผู้เรียนเป็นหลัก เพราะหากผู้เรียนมีความพึงพอใจหรือเกิดความสุขใจต่อสิ่งที่ตนกำลังจะเรียนรู้แล้ว พฤติกรรมการตอบสนอง และผลที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ก็จะเกิดขึ้นตามมาโดยไม่ยากนัก ดังนั้น ครูผู้สอนควรคำนึงถึงความสุขของผู้เรียนเป็นหลักว่าควรจะต้องมียุทธวิธีอย่างไรที่จะจัดกิจกรรมเพื่อตอบสนอง “ความสุข” ในการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน อันจะทำให้ผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นมีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ได้ (กมล โพธิเย็น, 2559) สอดคล้องกับงานวิจัยที่มีการนำแนวทางการเรียนรู้อย่างมีความสุขมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการรู้ พบว่านักเรียนมีพัฒนาการของการเรียนรู้อย่างมีความสุขสูงขึ้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมตามแนวทางการเรียนรู้อย่างมีความสุข หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน (สุดหทัย รุจิรัตน์, 2558; มะลิ หาธรรม อุษา ปราบหงษ์ และ สำราญ กำจัดภัย, 2560)

การจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผลสำหรับการเรียนรู้ในสถานการณ์ปัจจุบัน เช่น การเรียนการสอนแบบไฮบริด (Hybrid Learning) เป็นรูปแบบการจัดเรียนการสอนที่ทำให้เกิดการเรียนแบบการมีปฏิสัมพันธ์ เน้นกระบวนการคิดวิเคราะห์ การใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ การทำงานเป็นทีม การเรียนรู้ร่วมกัน และการสร้างความรู้ใหม่ ตลอดจนการศึกษาของ ณัฏฐา ผิวมา (2564) กล่าวถึงการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐาน (Game-Based Learning) ว่าเป็นวิธีการที่ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยความสนุกสนาน มีความสุขกับการเรียน สามารถดึงดูดความสนใจของผู้เรียนได้ ซึ่งจะเป็นการช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง สามารถนำมาใช้ได้ทั้งการเรียนการสอนในห้องเรียนตามปกติและการสอนออนไลน์ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อีกรูปแบบที่น่าสนใจคือ แนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped classroom) เป็นอีกแนวคิดที่ได้มีการนำมาใช้ร่วมกับการพัฒนาการเรียนการสอนในยุคปัจจุบันที่มีแหล่งข้อมูลข่าวสารและสื่อเทคโนโลยีที่หลากหลาย โดยมุ่งเน้นสร้างองค์ความรู้ของผู้เรียนตามทักษะ ความรู้ความสามารถและสติปัญญาของผู้เรียนแต่ละคน อีกทั้งยังให้อิสระกับผู้เรียนในด้านความคิดและรูปแบบการแสวงหาความรู้จากแหล่งการเรียนรู้นอกชั้นเรียน สนับสนุนการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาความคิดสร้างสรรค์ ให้ผู้เรียนได้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองและการมีปฏิสัมพันธ์กันของผู้เรียน เน้นการสืบค้น โดยมีครูทำหน้าที่เป็นผู้คอยให้ความช่วยเหลือ ชี้แนะ และส่งเสริมสนับสนุนผู้เรียน

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงพัฒนารูปแบบกิจกรรมแนะแนว โดยนำหลักการ แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย และการเรียนรู้อย่างมีความสุข มาพัฒนารูปแบบกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีชื่อว่า “รูปแบบ WALK-R” ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 สร้างบรรยากาศที่อบอุ่น เป็นการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้โดยการสร้างสัมพันธภาพที่ดี การสร้างความไว้วางใจ การให้เกียรติ การเคารพสิทธิและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้เรียน ขั้นที่ 2 กระตุ้นการคิด เป็นการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการเรียนรู้ ภาระงาน และแนวทางการประเมินผลการเรียนรู้บนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของผู้เรียน และการกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้กระบวนการคิดขั้นสูง ขั้นที่ 3 ใช้กระบวนการเรียนรู้ เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น กระบวนการสืบเสาะแสวงหาความรู้ กระบวนการสร้างความรู้ความเข้าใจ กระบวนการวิเคราะห์ กระบวนการสังเคราะห์ กระบวนการแก้ปัญหา กระบวนการสร้างสรรค์ ขั้นที่ 4 แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน เป็นการนำประสบการณ์ของผู้เรียนที่ได้รับจากการใช้กระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย รวมทั้งผลผลิตของการเรียนรู้มา

แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้น รวมทั้งการให้ข้อมูลย้อนกลับ และขั้นที่ 5 สะท้อนคิด และประเมินผลเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สะท้อนคิดความรู้ และประสบการณ์ที่ตนเองได้รับจากการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อเพิ่มพูนการเรียนรู้ของตนเองให้ถูกต้องและชัดเจนมากยิ่งขึ้น รวมทั้งการประเมินผลการเรียนรู้เพื่อการพัฒนา ซึ่งรูปแบบนี้จะช่วยพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้เป็นผู้ที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผ่านการเรียนรู้อย่างมีความสุข พร้อมเผชิญสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งในการเรียน เกิดกำลังใจ ใฝ่เรียนรู้ ไม่ท้อแท้ เพื่อดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
2. เพื่อทดลองใช้และศึกษาผลการใช้รูปแบบกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีวัตถุประสงค์ย่อย ดังนี้

2.1) เปรียบเทียบการเรียนรู้อย่างมีความสุขก่อนและหลังทดลองใช้รูปแบบกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

2.2) ศึกษาความพึงพอใจต่อรูปแบบกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ใช้วิธีดำเนินการศึกษาในลักษณะของการวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R & D) ซึ่งมี 4 ขั้นดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาวิเคราะห์และข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 (R_1) มีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้ ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key informants) ได้แก่ 1) ตัวแทนจากสถานศึกษา จำนวน 5 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายวิชาการ หัวหน้างานแนะแนว ครูผู้สอนแนะแนว และครูที่ปรึกษา 2) ตัวแทนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่เคยเรียนวิชาแนะแนวมาแล้ว จำนวน 5 คน 3) ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พัฒนามาจาก สุดหทัย รุจิรัตน์ (2558) 2) แบบสัมภาษณ์ พัฒนาแนวทางการสัมภาษณ์มาจาก สายรุ้ง ธิดา (2558) สุดหทัย รุจิรัตน์ (2558) และ วัลลภา วาสนาสมปอง (2563) ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ความเหมาะสมของแบบสัมภาษณ์ในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.72, S.D. = 0.05)

ขั้นตอนที่ 2 สร้างและพัฒนารูปแบบกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 (D_1) มีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้ ผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ 1) ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 5 คน ที่มีความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญด้านการจัดกิจกรรมแนะแนวและด้านจัดการเรียนรู้ ได้แก่ การเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน การเรียนรู้แบบไฮบริด และการเรียนรู้แบบเกม 2) ผู้เชี่ยวชาญตรวจคุณภาพเครื่องมือวิจัย จำนวน 5 คน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดกิจกรรมแนะแนว จำนวน 1 คน ด้านจิตวิทยาการแนะแนว จำนวน 2 คน ด้านหลักสูตรและการสอน จำนวน 1 คน ด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 1 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) รูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดย

ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ข้อมูลจากขั้นตอนที่ 1 เพื่อนำมาจัดทำร่างรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 แล้วดำเนินการจัดประชุมผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 5 คน ที่มีความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญด้านการจัดกิจกรรมแนะแนว และด้านจัดการเรียนรู้ เพื่อร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพิจารณาร่างรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบ 2) แบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่าความเหมาะสมของรูปแบบกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.37, S.D. = 0.16) และความเหมาะสมของคู่มือการใช้รูปแบบกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.41, S.D. = 0.12) 3) แบบประเมินการเรียนรู้อย่างมีความสุข ผู้วิจัยพัฒนามาจาก วรวุฒิ อินทนนท์ (2554) และ สุดหทัย รุจิรัตน์ (2558) มีลักษณะเป็นมาตรประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ประเมินความสุขในการเรียนรู้ 3 ด้าน คือ ด้านที่ 1 ความสนใจใฝ่เรียนรู้ ด้านที่ 2 ความพึงพอใจในการเรียน และด้านที่ 3 การเห็นคุณค่าในตนเอง ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่าค่าความสอดคล้องระหว่างประเด็นคำถามกับรายละเอียดที่ศึกษาในแต่ละประเด็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.42, S.D. = 0.12) และหาคุณภาพค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟ่า (Alpha coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.89

ขั้นตอนที่ 3 ทดลองใช้รูปแบบกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 (R_2) มีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้ ในขั้นตอนนี้ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงกึ่งทดลอง แบบแผนการวิจัยแบบมีกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีการทดสอบก่อนและหลังการทดลอง กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่กำลังศึกษาภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนเทศบาลวัดกลาง ประกอบด้วยนักเรียน จำนวน 10 ห้องเรียน ได้มาโดยสุ่มแบบกลุ่ม โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่มแล้วจับสลากให้ห้องหนึ่งเป็นกลุ่มทดลองและอีกห้องหนึ่งเป็นกลุ่มควบคุม ผลการจับสลากได้ห้องเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 5/4 เป็นกลุ่มทดลอง จำนวน 30 คน และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/6 จำนวน 29 คน เป็นกลุ่มควบคุม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 1) รูปแบบกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ดำเนินการจัดกิจกรรมแนะแนวตามคู่มือการใช้รูปแบบกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้ระบุแผนการจัดกิจกรรมแนะแนวที่ประกอบด้วย ขอบข่ายการแนะแนว 3 ด้าน คือ ด้านการศึกษา ด้านอาชีพ ด้านส่วนตัวและสังคม จำนวน 8 แผน ระยะเวลา 18 ชั่วโมง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบ t-test independent sample

ขั้นตอนที่ 4 ประเมินความผลของการใช้รูปแบบกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 (D_2) มีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้ ศึกษาวิธีการสร้างแบบประเมินความพึงพอใจจากตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาสร้างเป็นชุดคำถามในการประเมินความพึงใจที่มีต่อรูปแบบกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยให้ครอบคลุมตามรูปแบบที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น จากนั้นตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่าค่าความสอดคล้องระหว่างประเด็นคำถามกับรายละเอียดที่ศึกษาในแต่ละประเด็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.41, S.D. = 0.14) และหาคุณภาพ

ค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟ่า (Alpha coefficient) ของครอนบัค ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.95

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ผลการพัฒนารูปแบบกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีชื่อว่า “รูปแบบ WALK-R” 5 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 สร้างบรรยากาศที่อบอุ่น ขั้นที่ 2 กระตุ้นการคิด ขั้นที่ 3 ใช้กระบวนการเรียนรู้ ขั้นที่ 4 แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน และขั้นที่ 5 สะท้อนคิด และประเมินผล โดยมีผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยภาพรวมมีค่าความเหมาะสมในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.37, S.D. = 0.16) และผลการประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้รูปแบบกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยภาพรวมมีค่าความเหมาะสมในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.41, S.D. = 0.12)

2. ทดลองใช้และศึกษาผลการใช้รูปแบบกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 แสดงดังตารางที่ 1 และตารางที่ 2

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการเรียนรู้อย่างมีความสุขของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม

องค์ประกอบการเรียนรู้อย่างมีความสุข	คะแนนเต็ม	กลุ่มทดลอง (n = 30)		กลุ่มควบคุม (n = 29)		t	p
		$\overline{X}$	S.D.	$\overline{X}$	S.D.		
ด้านความสนใจใฝ่เรียนรู้	40	33.67	3.04	27.14	3.35	7.845*	.000
ด้านความพึงพอใจในการเรียน	30	27.53	1.48	21.93	2.56	10.328*	.000
ด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง	30	27.63	1.94	22.83	1.83	9.776*	.000
รวมเฉลี่ย	100	29.61	2.15	23.97	2.58	9.316*	.000

*P < .05

จากตารางที่ 1 พบว่า กลุ่มทดลองที่ได้รับการพัฒนาด้วยรูปแบบกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีผลการเรียนรู้อย่างมีความสุขหลังทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ได้รับการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดกิจกรรมแนะแนวแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 2 ผลการประเมินความพึงพอใจต่อรูปแบบกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ของกลุ่มทดลอง

กระบวนการจัดกิจกรรมแนะแนว	ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ระดับความพึงพอใจ
ขั้นที่ 1 สร้างบรรยากาศที่อบอุ่น (Warmth)	4.30	0.36	มาก

กระบวนการจัดกิจกรรมแนะแนว	ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ระดับความพึงพอใจ
ขั้นที่ 2 กระตุ้นการคิด (Active thinking)	4.23	0.26	มาก
ขั้นที่ 3 ใช้กระบวนการเรียนรู้ (Leaning process)	4.50	0.01	มาก
ขั้นที่ 4 แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน (Knowledge sharing)	4.34	0.24	มาก
ขั้นที่ 5 สะท้อนคิด และประเมินผล (Reflection and evaluation)	4.41	0.02	มาก
โดยรวม	4.36	0.15	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า กลุ่มทดลองมีความพึงพอใจต่อรูปแบบกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุขอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.36, S.D. = 0.15)

อภิปรายผลการวิจัย

การพัฒนารูปแบบกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ผู้วิจัยสรุปและอภิปรายผลการวิจัยดังนี้

1. ผลการพัฒนารูปแบบกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นพบว่า ผลจากการตรวจสอบคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ รูปแบบกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก มีคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างและเชิงเนื้อหา มีประสิทธิภาพเหมาะสมที่จะนำไปใช้ได้ ทั้งนี้เนื่องจากรูปแบบกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีการดำเนินการตามขั้นตอน โดยใช้การวิจัยและพัฒนา (R & D) โดยมีกระบวนการวิจัย 4 ขั้นตอน ซึ่งเริ่มการวิจัยในขั้นตอนที่ 1 วิจัย (Research: R_1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน สภาพจริง ปัญหาที่เกิดขึ้น หรือการประเมินความต้องการจำเป็นของในการพัฒนาการจัดกิจกรรมแนะแนวจากผู้ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์มาสังเคราะห์ไปสู่ขั้นตอนที่ 2 พัฒนา (Develop: D_1) เป็นการสร้างและพัฒนารูปแบบโดยนำผลจากขั้นตอนที่ 1 มาออกแบบพัฒนา ขั้นตอนที่ 3 วิจัย (Research: R_2) เป็นการนำรูปแบบไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง และขั้นตอนที่ 4 พัฒนา (Develop: D_2) ประเมินผลของรูปแบบ ทั้งนี้ผู้วิจัยศึกษาวิเคราะห์สิ่งที่คาดหวังกับสภาพที่เป็นจริงจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายวิชาการ หัวหน้างานแนะแนว ครูผู้สอนแนะแนว และครูที่ปรึกษา รวมถึงนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และการสำรวจข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากผู้ทรงคุณวุฒิด้านการจัดกิจกรรมแนะแนว ด้านจิตวิทยาการแนะแนว ด้านการจัดการเรียนรู้ อีกทั้งได้นำผลการวิเคราะห์หลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการจัดกิจกรรมแนะแนว แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน การเรียนรู้แบบไฮบริด การเรียนรู้แบบเกม และการเรียนรู้อย่างมีความสุข มาสังเคราะห์เป็นรูปแบบกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยขั้นตอนแต่ละขั้นจะมีความสัมพันธ์กัน เริ่มจากการสังเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบให้เชื่อมโยงสัมพันธ์กัน การพัฒนาหลักการของรูปแบบ แล้วเชื่อมโยงไปสู่การพัฒนาวัตถุประสงค์ กระบวนการจัดกิจกรรม และการวัดและประเมินผล จากนั้นผู้วิจัยได้นำสาระต่าง ๆ

มาสร้างรูปแบบกิจกรรมแนะแนวฉบับร่างให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ แล้วนำรูปแบบที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดสอบเพื่อตรวจสอบความเหมาะสม และในขั้นสุดท้ายผู้วิจัยนำรูปแบบกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการไปใช้จัดกิจกรรมแนะแนวในชั้นเรียน เพื่อประเมินคุณภาพของรูปแบบที่พัฒนาขึ้น จะเห็นได้ว่าการดำเนินการพัฒนารูปแบบดังกล่าวมีการดำเนินการอย่างเป็นระบบตามแนวคิดและทฤษฎีที่เป็นพื้นฐานของรูปแบบ รวมทั้งมีการประเมินคุณภาพของรูปแบบ ซึ่งการดำเนินการพัฒนารูปแบบนี้ สอดคล้องกับแนวทางในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนของ ทิศนา แขมมณี (2556) ที่กล่าวไว้ว่า รูปแบบการเรียนการสอนจำเป็นต้องมีองค์ประกอบสำคัญคือ มีปรัชญา ทฤษฎีหลักการแนวคิดหรือความเชื่อที่เป็นพื้นฐานหรือเป็นหลักของรูปแบบการสอนนั้น ๆ มีการบรรยายและอธิบายสภาพหรือลักษณะของการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับหลักการที่ยึดถือ มีการจัดระบบ คือ มีการจัดองค์ประกอบ และความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของระบบให้สามารถนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมายของระบบหรือกระบวนการนั้น ๆ มีการอธิบายหรือให้ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีสอน และเทคนิคการสอนต่าง ๆ อันจะช่วยให้กระบวนการเรียนการสอนนั้น ๆ เกิดประสิทธิภาพสูงสุด สำหรับรูปแบบกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา กระบวนการจัดกิจกรรมแนะแนว 5 ขั้นตอน และการประเมินการเรียนรู้อย่างมีความสุข

ซึ่งผลการพัฒนารูปแบบกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการสังเคราะห์เอกสารทางวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีชื่อว่า “รูปแบบ WALK-R” ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 สร้างบรรยากาศที่อบอุ่น ขั้นที่ 2 กระตุ้นการคิด ขั้นที่ 3 ใช้กระบวนการเรียนรู้ ขั้นที่ 4 แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน และขั้นที่ 5 สะท้อนคิด และประเมินผล โดยรูปแบบนี้จะช่วยเสริมสร้างความรู้ของผู้เรียน ให้สามารถเข้าใจ มีความคิดและนำเสนอข้อมูล สามารถวิเคราะห์และจำแนกข้อเท็จจริงในหลักการ ทฤษฎี ตลอดจนกระบวนการต่าง ๆ และสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง รวมถึงเสริมสร้างทักษะทางปัญญาของผู้เรียน สามารถวิเคราะห์สถานการณ์และใช้ความรู้ ความเข้าใจในแนวคิด หลักการ ทฤษฎี และกระบวนการต่าง ๆ ในการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ โดยมีรายละเอียดในแต่ละขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 สร้างบรรยากาศที่อบอุ่น (Warmth) เป็นการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้โดยการสร้างสัมพันธภาพที่ดี การสร้างความไว้วางใจ การให้เกียรติ การเคารพสิทธิและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้เรียน การสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง ความภาคภูมิใจในตนเองของผู้เรียน การเสริมแรงทางบวกในการเรียนรู้ การสร้างแรงจูงใจภายใน การสร้างแรงบันดาลใจในการเรียนรู้ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับธรรมชาติของผู้เรียน โดยผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้ข้อเสนอแนะ ตามที่ แจ็คลิน และคณะ (Jacolyn M.N., et al., 2013) ได้เสนอว่าผู้เรียนจะเรียนรู้ได้ดีเมื่อมีการเตรียมความพร้อมสำหรับการเรียนรู้โดยการขจัดหรือปรับลดความวิตกกังวล และความเครียดของผู้เรียน โดยได้เสนอแนะว่าควรดำนินการก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จะทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกผ่อนคลายส่งผลต่อเรียนรู้ดียิ่งขึ้น สอดคล้องกับ จรัญญา หุ่นศรีสกุล (2554) และ จรินทร์ ปภังกรกิจ (2554) ที่ทำการวิจัย และพบว่าการเรียนรู้จะเกิดได้ดีในสภาวะที่ผู้เรียนไม่มีความกดดัน ความเครียดหรือความกลัว นอกจากนั้นในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยยังได้นำการเรียนรู้แบบเกมมาประยุกต์ใช้ในขั้นตอนนี้ เพื่อเป็นการกระตุ้นความสนใจให้กับผู้เรียน ซึ่งนักเรียนมีความพึงพอใจ สนใจ ตื่นเต้นและสนุกสนานกับการใช้เกม

ขั้นที่ 2 กระตุ้นการคิด (Active thinking) เป็นการกำหนดเป้าหมาย การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการเรียนรู้ ภาระงาน และแนวทางการประเมินผลการเรียนรู้บนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของผู้เรียน และการกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้กระบวนการคิดขั้นสูง เช่น การคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ

การคิดอย่างเป็นระบบ การคิดแก้ปัญหา การคิดสร้างสรรค์ เป็นต้น โดยการใช้พลังคำถาม การให้ข้อมูลเพื่อกระตุ้นการเรียนรู้ เพื่อชี้แนะทางปัญญา ให้กับผู้เรียนในการวางแผนและกำหนดวิธีการเรียนรู้ของตนเองไปสู่การบรรลุเป้าหมาย พัฒนาขึ้นจากแนวคิดของ วิชัย วงษ์ใหญ่ และ มารุฒ พัฒผล (2563) กล่าวว่า การสอนยุคใหม่ในสังคม New normal จัดการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายตอบสนองธรรมชาติและความต้องการของผู้เรียน สอนผู้เรียนด้วยความรักความเมตตา ดูแลเอาใจใส่กระบวนการคิดและกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นิยม กิมานุวัฒน์ (2559) ศึกษาการพัฒนารูปแบบการสอนเพื่อพัฒนากระบวนการคิดเชิงระบบ สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา พบว่าการพัฒนาแนวทางการคิด ซึ่งเป็นขั้นการส่งเสริมให้นักเรียนค้นคว้าหาข้อมูลที่หลากหลายให้ได้คำตอบที่สมเหตุสมผล และส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เกิดประสบการณ์จากการฝึกคิดและเรียนรู้ด้วยตนเอง

ขั้นที่ 3 ใช้กระบวนการเรียนรู้ (Leaning process) เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น กระบวนการสืบเสาะแสวงหาความรู้ กระบวนการสร้างความรู้ความเข้าใจ กระบวนการวิเคราะห์ กระบวนการสังเคราะห์ กระบวนการแก้ปัญหา กระบวนการสร้างสรรค์ เป็นต้น เพื่อพัฒนาความรู้ความเข้าใจในสาระสำคัญ ตลอดจนความสามารถในการใช้กระบวนการคิดต่าง ๆ เพื่อการแก้ไขปัญหาและการสร้างสรรค์นวัตกรรม รวมทั้งใช้การตรวจสอบความเข้าใจ ของผู้เรียนในระหว่างการใช้กระบวนการเรียนรู้ ปรับกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับระดับความสามารถของผู้เรียน ผู้เรียนลงมือปฏิบัติการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับประสบการณ์การทำงาน โดยได้รับการช่วยเหลือเกื้อกูล ความร่วมมือ ความรับผิดชอบในการเรียนรู้ การกำกับตนเอง การเรียนรู้ด้วยตนเองตามความสนใจและความถนัดโดยไม่มีข้อจำกัดในด้านเวลาและสถานที่ ทำให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียนรู้ (ทิศนา แขมมณี, 2556)

ขั้นที่ 4 แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน (Knowledge sharing) เป็นการนำประสบการณ์ของผู้เรียนที่ได้รับจากการใช้กระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย รวมทั้งผลผลิตของการเรียนรู้ มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้น รวมทั้งการให้ข้อมูลย้อนกลับ สอดคล้องตามแนวคิดของ กาญจนา แก้วเทพ (2551) ที่กล่าวว่า การแลกเปลี่ยนเรียนรู้เป็นการทำงานของบุคคลและกลุ่มเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ด้วยความตั้งใจ มีการแบ่งงานรับผิดชอบตามความสามารถ หรือการตกลงใจร่วมกันปฏิบัติงานดังกล่าวด้วยความผูกพัน มีความไว้วางใจเป็นพื้นฐาน มีการเสริมพลังงาน และการทำงานเป็นทีม

ขั้นที่ 5 สะท้อนคิด และประเมินผล (Reflection and evaluation) เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียน ได้สะท้อนคิดความรู้และประสบการณ์ที่ตนเองได้รับจากการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อเพิ่มพูนการเรียนรู้ของตนเองให้ถูกต้องและชัดเจนมากยิ่งขึ้น รวมทั้งการประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนโดยใช้วิธีการประเมินที่หลากหลาย ใช้ผู้ประเมินหลายฝ่าย ประเมินหลายช่วงเวลา และนำสารสนเทศมาสะท้อนผลการประเมินอย่างสร้างสรรค์เพื่อการพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคล พัฒนามาจากแนวคิดของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559) ที่กล่าวว่าในขั้นนี้เป็นการสนับสนุนให้ผู้เรียนได้ประยุกต์องค์ความรู้ ความคิด หรือข้อสรุปนำสู่ชีวิตประจำวัน พัฒนาให้มีความสามารถเพิ่มขึ้น รวมทั้งประเมินผลความก้าวหน้าของตน รวมทั้งการพัฒนาแนวคิด และวิธีการให้มีคุณภาพมากขึ้น

จากผลการสร้างรูปแบบกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ จันทร์เพ็ญ สุวรรณคร (2558) สุดหทัย รุจิรัตน์ (2558)และ วัลลภา วาสนาสมปอง (2563) ที่พบว่ารูปแบบการเรียนการสอนและรูปแบบการจัดกิจกรรมที่สร้างขึ้นมีความคล้ายคลึงกัน ผู้วิจัยจึงสรุปองค์ประกอบของรูปแบบที่พัฒนาขึ้น มีองค์ประกอบที่สำคัญ 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) กระบวนการจัดกิจกรรมแนะแนว และ 5) การประเมินการเรียนรู้อย่างมีความสุข

2. ผลการทดลองใช้และศึกษาผลการใช้รูปแบบกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 พบว่า

2.1 กลุ่มทดลองที่ได้รับการพัฒนาด้วยรูปแบบกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีผลการเรียนรู้อย่างมีความสุขหลังทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ได้รับการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดกิจกรรมแนะแนวแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้จะเห็นได้ว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยการเรียนรู้อย่างมีความสุขในภาพรวม กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยการเรียนรู้อย่างมีความสุขสูงกว่ากลุ่มควบคุมทั้ง 3 ด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สรุปได้ดังนี้

ด้านการสนใจใฝ่เรียนรู้ พบว่านักเรียนมีความรู้สึกสนุกที่ได้ทำกิจกรรมที่หลากหลายในขณะเรียน พอใจที่ครูให้โอกาสนักเรียนได้แสดงความสามารถ เห็นประโยชน์จากการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ มีความรู้สึกพอใจที่ทราบผลการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของตน สอดคล้องกับนักการศึกษาหลายท่านที่กล่าวไว้ว่า นักเรียนรู้สึกสนุกสนานกับกิจกรรมที่ปฏิบัติ มีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรม สนใจและตั้งใจเรียน นักเรียนสามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์และสิ่งแวดล้อมได้ (อารี พันธ์มณี, 2546; พจมาน พิเดช และ บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

ด้านความพึงพอใจในการเรียน พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจและยอมรับผลคะแนนของตน มีความพึงพอใจต่อกฎระเบียบ มีความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มในชั้นเรียน สอดคล้องกับนักการศึกษาหลายท่านที่กล่าวไว้ว่า ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อผลการเรียนของตนเอง สามารถยอมรับผลคะแนนและผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นจากการเรียนรู้ พร้อมปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ของตนเองเพื่อให้ได้ผลการเรียนที่ดียิ่งขึ้น และพึงพอใจต่อการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มในการเรียนรู้ในชั้นเรียน มีความรู้สึกที่ดีต่อการทำงานกลุ่มและสมาชิกในกลุ่ม ผู้เรียนพร้อมจะให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมกลุ่ม เป็นต้น (กมล โพธิเย็น, 2559; กิติยวดี บุญซื่อ และคณะ, 2540 อ้างถึงใน วัลลภา วาสนาสมปอง, 2563)

ด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง พบว่านักเรียนเห็นว่าตนมีความพึงพอใจในความสามารถของตนพอใจที่ตนสามารถปฏิบัติงานสำเร็จตามเป้าหมาย อีกทั้งเห็นว่าตนมีประโยชน์ต่อผู้อื่น มีความตื่นเต้นยินดีที่จะได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ สอดคล้องกับนักการศึกษาหลายท่านที่กล่าวไว้ว่า ความรู้สึกและพฤติกรรมของนักเรียนที่มีความสุขในการเรียนรู้ ประกอบด้วยนักเรียนรู้สึกว่าตนเองได้รับการยอมรับว่าเป็นมนุษย์ที่มีหัวใจ มีความสามารถ สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ นักเรียนมีความอยากเรียนรู้ มีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ค้นคว้าหาคำตอบด้วยตนเองจากแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย (ศรีเรือน แก้วกังวาล, 2561)

2.2 กลุ่มทดลองมีความพึงพอใจต่อรูปแบบกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 อยู่ในระดับมาก

ทั้งนี้เนื่องจากรูปแบบกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการดังกล่าวได้ช่วยสร้างเสริมให้นักเรียนมีความสุข มีปฏิสัมพันธ์ ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ตลอดเวลา และสนุกสนานกับการเรียนรู้จึงส่งผลให้นักเรียนมีความพึงพอใจกับกิจกรรมแนะแนวดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จีรัฐติกุล ดอนวิจารณ์ขจร สมปอง กัลยา และ สุรกานต์ จังหาร (2562) ที่พบว่าผลการจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตด้านการแก้ปัญหาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น นักเรียนมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมแนะแนวอยู่ในระดับมากที่สุด ตลอดจนผลการวิจัยของ การีมะห์ และหีม (2564) ที่พบว่าหลังการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดกิจกรรมแนะแนว นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ครูผู้สอนควรกระตุ้นเพื่อให้เกิดบรรยากาศการเรียนรู้อย่างมีความสุข ปัจจัยสำคัญอย่างยิ่ง ได้แก่ การเสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้และการทำงานเป็นทีม การสร้างข้อตกลงเชิงบวกที่มาจากการมีส่วนร่วมของผู้เรียน การมีปฏิสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตรระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน และผู้เรียนกับผู้เรียน

1.2 ครูผู้สอนควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทำงานอย่างมีอิสระ ได้เรียนรู้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ด้วยตนเองมากที่สุด สนับสนุนการเรียนรู้ที่หลากหลายวิธีการขึ้นอยู่กับความถนัด ความสนใจของผู้เรียน รวมถึงผู้สอนเน้นให้ความสำคัญกับความยืดหยุ่นทั้งด้านเวลาและสถานที่ ถ้าเร่งรัดเกินไปอาจไม่บรรลุวัตถุประสงค์

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาองค์ประกอบการเรียนรู้อย่างมีความสุข 3 องค์ประกอบ ดังนั้น หากนำไปใช้กับนักเรียนในระดับอื่น ควรมีการวิเคราะห์องค์ประกอบเพื่อตรวจสอบยืนยันอีกครั้ง

2.2 ควรขยายผลการใช้รูปแบบกิจกรรมแนะแนวที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ไปยังโรงเรียนอื่น ๆ เพื่อหาประสิทธิภาพของรูปแบบให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กมล โพธิ์เย็น. (2559). การจัดการเรียนรู้เพื่อนำความสุขสู่ผู้เรียน. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 13*(2): 121 -131.

กาญจนา แก้วเทพ. (2551). *การจัดการความรู้เบื้องต้น เรื่อง “การสื่อสารชุมชน”.* กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.

การีมะห์ และหีม. (2564). การพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมแนะแนวโดยประยุกต์ใช้ทฤษฎี การจัดการเรียนรู้ของกาเย่และ STAD เพื่อส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา, 3*(1): 115-144.

จันทร์เพ็ญ สุวรรณคร. (2558). กระบวนทัศน์การจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างการใช้ทักษะชีวิตและอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย. *วารสารศิลปากรศึกษาศาสตร์วิจัย, 8*(2): 176 - 191.

จรัญญา หุ่นศรีสกุล. (2554). *ความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาทันตแพทย์ชั้นปีที่ 1-6 ต่อการจัดการเรียนรู้ที่เป็นสุขและมีประสิทธิภาพโดยรวมของทุกวิชา.* ขอนแก่น: คลังนานาวิทยา.

จรินทร์ ปภังกรกิจ. (2554). *ความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้อย่าง “สร้างสุข”.* ขอนแก่น: คลังนานาวิทยา.

จีรัฐติกุล ดอนวิจารณ์ขจร สมปอง กัลยา และ สุรกานต์ จังหาร. (2562). การพัฒนากิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตด้านการแก้ปัญหา ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 13*(2): 92 – 108.

ณัฏฐา ผิวมา. (2564). การจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐานด้วยบูรณาการเทคโนโลยีเกมคอมพิวเตอร์. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ (ฉบับพิเศษ):* 1-15.

ทิศนา แขมมณี. (2556). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ.* (พิมพ์ครั้งที่ 23). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นิยม กิมานุวัฒน์. (2559). การพัฒนารูปแบบการสอนเพื่อพัฒนากระบวนการคิดเชิงระบบ สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต).ชลบุรี:มหาวิทยาลัยบูรพา.

พจมาน พิเดช และ บุญชม ศรีสะอาด. (2560). องค์ประกอบของความใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*ตอนบน. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 36*(5): 69-84.

มะลิ หาธรรม อุษา ปราบหงษ์ และ สำราญ กำจัดภัย. (2560). การพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวทางการเรียนรู้อย่างมีความสุข เรื่องหลักการใช้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. *วารสารวิชาการหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 9*(24): 115-124.

วรวุฒิ อินทนนท์. (2554). การเปรียบเทียบ การเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักศึกษาที่ ได้รับการฝึกสมาธิแบบอานาปานสติและนักศึกษาที่เรียนตามปกติของนักศึกษาชั้น ปีที่ 1 คณะศิลปะศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม. *วารสารมหาวิทยาลัย นครพนม, 1*(1): 14-22.

วิชัย วงษ์ใหญ่ และ มารุฒ พัฒผล. (2563). *การเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ (Creative Learning).* กรุงเทพฯ: บริษัท จรัลสนิทวงศ์การพิมพ์ จำกัด.

วัลลภา วาสนาสมปอง. (2563). *ผลของรูปแบบการเรียนรู้แบบนำความสุขสู่ผู้เรียนที่มีต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัยตามแนวคิดของบลูม ในรายวิชากายวิภาคศาสตร์และสรีรวิทยา.* (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ศรีเรือน แก้วกังวาล. (2561). *ทฤษฎีจิตวิทยาบุคลิกภาพ: รู้เรา รู้เขา.* (พิมพ์ครั้งที่ 17). กรุงเทพฯ: หมอชาวบ้าน.

สายรุ้ง ธิตา. (2558). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดจิตวิทยาเชิงบวก เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุข สำหรับนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต). พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2559). *การจัดการเรียนรู้กิจกรรมแนะแนว.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

สุดหทัย รุจิรัตน์. (2558). *รูปแบบการเสริมพลังเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูที่ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียนระดับประถมศึกษา.* (วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. นครปฐม:มหาวิทยาลัยศิลปากร).

อารี พันธ์มณี. (2546). “จากการสอนสู่การจุดประกายความใฝ่รู้,” *วารสารวิชาการ, 26*(1): 15-16.

Jacolyn M. Norrish, Paige Williams, Meredith O'Connor and Justin Robinson. (2013). An applied framework for Positive Education. *International Journal of Wellbeing, 3*(2): 147-161.